



Sygn. akt II KS 4/19

## **WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

Dnia 15 maja 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Stępka (przewodniczący)

SSN Jerzy Grubba (sprawozdawca)

SSN Dariusz Kala

Protokolant Anna Janczak

w sprawie **K. U.**

oskarżonego z art. 156 § 1 pkt 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 15 maja 2019 r.,

skargi obrońcy oskarżonego

od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 18 października 2018 r., sygn. II AKa [...],

uchylającego wyrok Sądu Okręgowego w W.

z dnia 19 marca 2018 r., sygn. XVIII K [...]

**uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje do ponownego  
rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu w [...].**

### **UZASADNIENIE**

Wyrokiem Sądu Okręgowego w W. z dnia 19 marca 2018 r. sygn. XVIII K [...] oskarżonego **K. U.** uznano za winnego czynu z art. 157 § 2 k.k. i za to skazano go na karę 8 miesięcy pozbawienia wolności, a co do drugiego czynu, przyjmując że działał w warunkach obrony koniecznej, uniewinniono go.

Orzeczenie to zostało zaskarżone apelacjami prokuratora i obrońcy oskarżonego.

Wyrokiem Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 18 października 2018 r., sygn. akt II AKa [...], uchylono zaskarżony wyrok w części, w jakiej uniewinniono K. U. i w tym zakresie sprawę przekazano Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania, a w pozostałej części zaskarżony wyrok utrzymano w mocy.

Skargę na wyrok sądu odwoławczego złożył obrońca oskarżonego.

W skardze zarzucono:

- naruszenie art. 437 § 2 k.p.k., poprzez wydanie przez sąd odwoławczy wyroku uchylającego wyrok sądu pierwszej instancji i przekazującego sprawę do ponownego rozpoznania, podczas gdy nie zachodzą okoliczności wskazane w art. 439 § 1 k.p.k., art. 454 k.p.k. ani nie jest konieczne przeprowadzenie na nowo przewodu w całości, albowiem dokonana przez Sąd Okręgowy ocena przeprowadzonych w sprawie dowodów jest pełna i prawidłowa, zaś ustalenia faktyczne bezbłędne, wyczerpujące, spójne.

Podnosząc powyższe skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu do ponownego rozpoznania.

**Sąd Najwyższy zważył, co następuje:**

Argumentacja przedstawiona przez skarżącego w zarzucie i uzasadnieniu skargi jest zasadna.

Sąd Odwoławczy rzeczywiście w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku nie wskazał jakichkolwiek przyczyn z art. 437 § 2 k.p.k., które nakazywałyby, a co istotniejsze, zezwalały na uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Powiązanie tego przepisu z treścią art. 539a § 3 k.p.k., w którym wskazano podstawy skargi, jednoznacznie wskazuje, że Sąd Najwyższy rozpoznając skargę na wyrok sądu odwoławczego ogranicza się wyłącznie do badania zachodzenia wskazanych w art. 437 § 2 k.p.k. podstaw (por. uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 25 stycznia 2018 r., I KZP 13/17 oraz postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 lutego 2017 r., IV KS 6/16, LEX nr 2204960). Z powyższego wynika również, że uzasadnienie wyroku sądu odwoławczego musi jednoznacznie wskazywać, która z przesłanek określonych w art. 437 § 2 k.p.k.

była podstawą uchylenia wyroku sądu I instancji i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania.

Sąd Apelacyjny wskazał na dwa elementy, które w jego ocenie skutkować winny uchyleniem wyroku Sądu I instancji – ocena dowodów przeprowadzona z naruszeniem art. 7 k.p.k. i wadliwe sporządzenie uzasadnienia wyroku, które nie odpowiada wymogom z art. 424 k.p.k. Żaden jednak z tych powodów nie spełnia kryteriów wskazanych w art. 437§2 k.p.k., które pozwalają na wydanie wyroku kasatoryjnego.

Z pewnością, w sprawie nie wskazano na zachodzenie przesłanek z art. 439 k.p.k., jak i na konieczność przeprowadzenia ponownie całego przewodu sądowego. Sąd I instancji miałby, zgodnie z zaleceniem Sądu Apelacyjnego, dokonać ponownej, tym razem wnikliwej analizy wszystkich dowodów, czego nie można utożsamiać z koniecznością ich ponownego przeprowadzenia.

Oskarżony został co prawda uniewinniony od przedmiotowego czynu przez Sąd Okręgowy, lecz Sąd Apelacyjny również nie wskazał na art. 454 § 1 k.p.k. jako podstawę uchylenia orzeczenia. Co więcej, wprost podniósł – k. 14 uzasadnienia wyroku – że nie wyklucza tego, że oskarżony rzeczywiście „działał w warunkach obrony koniecznej ewentualnie w warunkach przekroczenia jej granic, przy czym mogło to nastąpić pod wpływem strachu lub wzburzenia usprawiedliwionego okolicznościami zamachu (art. 25 § 3 k.k.)”.

Nie można jednak tracić z pola widzenia tego, że sąd odwoławczy ma obecnie nie tylko możliwość, ale i obowiązek przeprowadzania dowodów co do istoty sprawy.

Należy zwrócić uwagę, że możliwość uchylenia wyroku uniewinniającego i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania związana z nienaruszaniem reguły *ne peius*, zachodzi dopiero wtedy, gdy sąd odwoławczy – w wyniku usunięcia stwierdzonych uchybień (czyli po uzupełnieniu postępowania dowodowego, dokonaniu prawidłowej oceny dowodów i poczynieniu prawidłowych ustaleń faktycznych) – stwierdza, że zachodzą podstawy do wydania wyroku skazującego, czemu stoi na przeszkodzie zakaz określony w art. 454 §1 k.p.k.

Sama tylko hipotetyczna możliwość wydania takiego wyroku w kolejnym postępowaniu przed sądem I instancji jest niewystarczająca do uchylenia

zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania w oparciu o wystąpienie reguły *ne peius* (por. uchwała 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 20 września 2018 r., I KZP 10/18).

W tej sytuacji stwierdzić trzeba, że nie zostały spełnione żadne z warunków z art. 437 § 2 k.p.k. pozwalających na uchylenie orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Powyższe implikowało konieczność uwzględnienia skargi i uchylenia zaskarżonego wyroku.

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Apelacyjny, po dokonaniu zasadności zarzutów podniesionych w apelacjach, raz jeszcze powinien rozważyć zakres postępowania dowodowego, które w sprawie należy uzupełnić i przeprowadzić je wraz z prawidłową oceną zebranego materiału, opartą na art. 7 k.p.k.